

ACC. N:R M. 14587:1-6.

Landskap: *Halland* Upptecknare: *John E. Carlsson, Halmstad*  
Härad: *Tönnersjö* Berättare: " " " "  
Socken: *Snöstorp* Berättarens yrke: *lantb. och taktäckare*  
Uppteckningsår: *1958* Född år *1887* i *Snöstorp*

FOLKLIVS-  
ARKIVET  
LUND

*Födoämnen och födormar. s. 1-6.*

*Luf 74.*

Om olika födoämnen ut jag all t. epl. svamp, blev  
omkring 1915 omtalad som delvis ätbar, särskilt av stadens  
befolkning, då även fram till 1920 var köttkräftans dagar  
sammanfalls tider, senare är här ju även i mindre ut-  
sträckning även landskygghedens barnar och män, fått  
smak för svampens lättsakerhet, och numera kan nog en  
del husmödrar några konserverade svampkurkar i källaren  
för kammande mera festliga tillfällen, dock ej alla kanske  
en fjärde eller femtedel, många är helt förskräkte för  
svampätning ännu, och vid flera tillfällen kan gästen  
först se dem han eller hon ätit svampen fått reda på  
vad det var som ätits, och bärigt hålla sig för magen  
men medgett att det var gott, upplagsningen om ät-  
bara svampsorter är som är ätbara är mycket liten  
vi här känner ej till andra än <sup>klod</sup> köttkräfta, taggsvamp  
skal fohem, och kantareller, <sup>små</sup> några pluckas svamp  
och säljes på torget, kanske mest av rådana personer  
som, varken vill äta dem själva, eller kan tillaga dem.

Swampens räddis till stadshvar, propagerade för swamp-  
ätning, förhåll ej då jag gick i skolan, men numera  
är det upplysningen om svampsorter i skolorna.  
Swampätning blev nog känd här i Halmstads trakten  
i början av 1900-talet av ett fåtal upplysta personer  
i städerna. Före i gamla tider var det säkert bekant  
att åtminstone flugswampen var givlig, av den anled-  
ningen blev det ej underökning över åtbara swamps  
då folk trodde att alla swamps var givliga, och  
dersutom föga opålitliga för den tidens människor,  
som ej ens åt köttbäll. Thuru åt swamp men ej  
några givliga, i swamptider jagade barna runt dagen  
lång och leta rätt på swamp, trots att gott om berte-  
fång, och mjölken öskades märkbart. Swampbyggare  
alldes obekant. Även andra djur än barna är  
färdiga i swamp, ibland samlar på swamp,  
svitströkan äter även swamp, isynnerhet de låtsar  
pricka och nysa Taggsvarpsen.

Hästen var ett så betydande husdjur, och kunde bli-  
va en 25 till 30 år gammal, och sedan var det nog ej många  
förr i tiden som ville äta hästhöttel, som rikkest endast  
var ben senor och segt kött, de så kallade "ratarna"  
var ju de enda som tog livet av en gammal utsliten  
häst, och det enda som användes var ju huden.  
Här på slättbyggen mörglades åkrarna i mitten  
av 1800-talet, och hästen var det dragare som användes  
som blev utsliten, sedan blev en "mergelkamp" begravnen.  
ingen ens tänkte på att dess kött kunde användas.  
Även i vår tid användes hästkött mycket sparsamt.  
nästan endast till moro, hästen var också en kytisvara  
och ofta fick hästroggare på marknader tag i hästar  
som var gamla och utslitna, men med olika metoder  
sätte dessa roggare liv i hästen genom att föda den  
med ratavin, och andra givet medel, därpå en anledning  
till att hästkött ej var tillräckligt som födoämne, i  
början av 1900 blev nog hästköttet mera använt som

föda för människor, då var det också gott om hästar  
och sällan blev de så utkörda att det ej fanns kött på  
benen, numera är ju hästkött i högt pris, och det fins  
ej många hästar kvar. några "hästmiddagar" har jag  
alldrig hört omtalas.

Kalve, killing, eller lamm. Kalve slaktades ej förrän den  
blev 14 dagar om den skulle användas i det egna hus-  
hållet, därför att genom att kalven fick dricka mj  
mjölk, köttet fastnade och blev mera opätligt,  
någon motvilja för att äta dessa djur har jag ej hört  
talas eller skrivas om, ty även i ponatiden äts ju t. ex.  
den gödda kalven, Killingar och lamm var ju läcker-  
heter i köttväg, men föint sedem minst ett halvår gällt  
sedan den föddes, slaktninges utfördes på vanligt  
sätt, av kyrkslaktaren, om djuren var pröva äts  
att köttet något annat har jag ej hört talas om, var  
de sjuka eller på annat opätligt till föda blev de ju  
slaktade och skinnet tillvara togs, köttet nedgrävdes i  
jorden

57  
Vilda fåglar, vildkaniner, harar har nog i alla  
tider ätits av folket redan på Carl den XII. tid såväl  
ju tyäder för att ätas, harar och fåglar har ju ännu  
fångats med gillar och snarar, långt tillbaka i tiden.  
Häns har ju också nyttigats som föda, fast ej med större  
förtjusning i äldre tider, utom av rigenare, talbare  
Hänsen slaktades genom halsuggning, och för det  
mesta kokades, när de var renjorda.  
Makrill var ej våra förfäders förtjusta i för att denna  
fisks åt föruttnade ämnen bl. annat ären manisker  
filen var för lite ormar, och avskyddes länge, som  
ätbar, de gamla kallade älen för backål, eller som  
länge var i folk medvetande ormr.  
Valkgädda ut jag inget om, numera uppväxande  
ungdomar äter nästan ingen sorts fisk alls, för  
det fins ben i all fisk. (Bostadsmäda)



ACC. N:R M. 14587:6.

6/2  
FOLKLIVS-  
ARKIVET  
LUND

Under första världskrigets samröringstider  
äts slaktad när, som utminuterades som kalv,  
även bräkar sköts av rindagsprägar här, personen  
ipräga sköt vildsvan och bräkar, nästa rindag kom  
han hit för att jaga, passa jag på och präga hur  
bräkan smaka, jag fick det överansående svaret  
att den var god, mycket mörare än vildsvan.